

1. Obiekt

14431 P A Ł A C

2. Czas powstania

2 poł. XVIII w.
ok. 1853 r.

3. Miejscowość

WIELKOPOLSKIE

T A C Z A N O W D R U G I

11. Zd

4. Adres

Kombinat PGR Taczanów

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

kaliskie

województwo

gmina Pleszew

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

poznańskie

województwo

Pleszew

powiat

8. Właściciel i jego adres

Kombinat PGR Taczanów

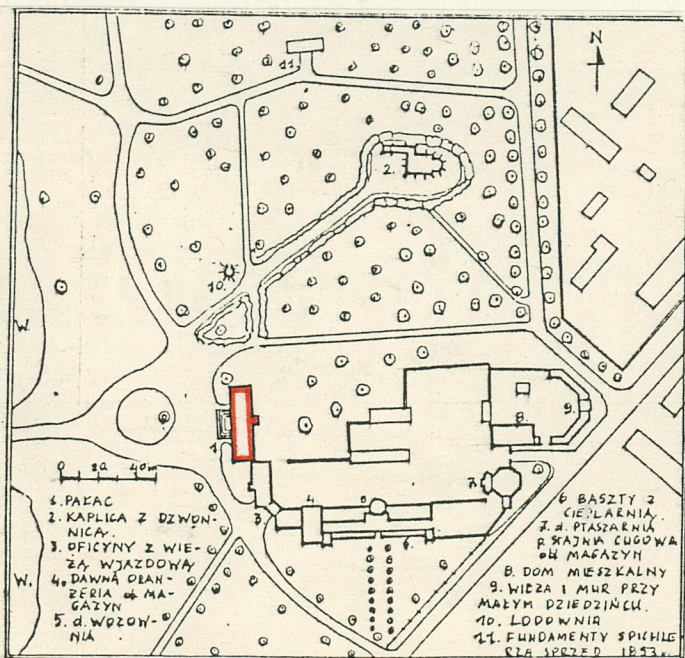
9. Użytkownik i jego adres

biura kombinatu oraz mie-
szkanie dyrektora

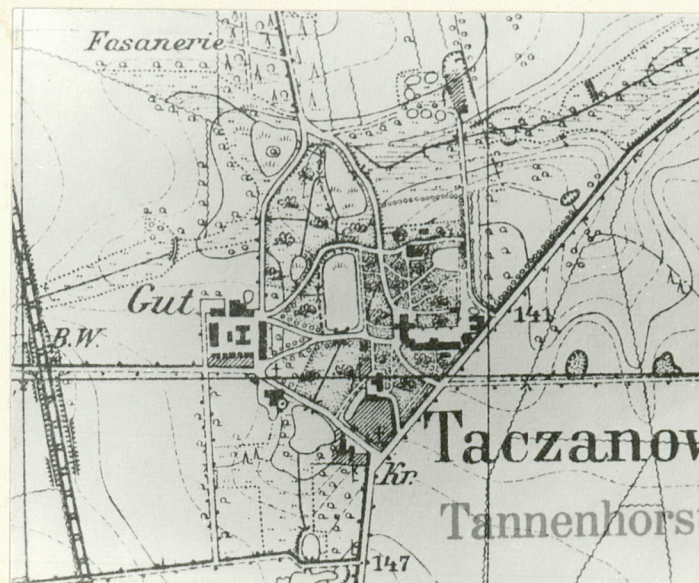
10. Rejestr zabytków

Nr 315/A data 21.8.1968

2.

1.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

W bryle pałacu tkwią resztki murewanego dworu zapewne z 2 poł. XVIII wieku, kiedy to majątek objął po półtorawiekowej przerwie ponownie przedstawiciel rodu Taczanowskich - Mikołaj /w 1781 r. zapewne/. Ten czas powstania wcześniejszej budowli sugerują oprócz faktu historycznego także formy sklepień w piwnicach oraz grubości murów w piwnicy i na parterze. XVIII-wieczny dwór był tej samej szerokości co obecny pałac ale z obu boków krótszy. Uwidaczniają to poprzeczne mury w piwnicy: PD. o grubości ok. 1.40 m, a także na parterze poprzeczne mury ostatnie przed ścianami szczytowymi o grubości 0.80 m. Prawdopodobnie dwór ten był parterowy, o dwóch traktach wzdłużnych.

Alfons Taczanowski po objęciu majątku rozbudował cały zespół, ok. 1853 r. Wtedy też przebudował gruntownie dwór na obecny duży pałac. Dobudował skrajne partie i tym samym wydłużył znacznie go oraz wznosił piętro, a elewacje otrzymały nowy system dekoracji wraz z obramieniami okien. Wejście główne poprzedzał portyk o żeliwnych kolumnach z tarasem na górze, mający formę neogotycką /por. Duncker i Dyrzykiewicz - karta zbiorcza ze społu/. Nad portykiem w dachu była 5-osiowa szeroka wystawka. Salon miał wystrój sztukatorski neorokokowy /Sas-Lityński/.

W 1922 r. w związku ze ślubem III ordynata Jana Taczanowskiego pałac został nieco przebudowany. Rozebrano wystawkę i zastąpiono ją trójkątnym szczytem, a żeliwny portyk obmurowano nadając mu formę klasycyzującego ganku. Upodobniono więc pałac do klasycyzującego XIX-wiecznego pałacu wielkopolskiego.

W swej formie z 1853 r. pałac nawiązywał zapewne do berlińskiego pałacu ks. Karola pruskiego wzniesionego przez Schinkla w 1829 r.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Pałac zamyka od zach. cały kompleks pałacowy, oddziela duży dziedziniec od zach. części parku ze stawami. Ośią wzdłużną skierowaną na N.-S., fasadą na zach. Do pd. boku pałacu przystawiona jest neogotycka, nieco późniejsza oficyna.

Materiał: na fundamentach kamiennych /mury magistralne i część wewnątrz./ i ceglanych, wzniesiony z cegły, otynkowany. Piwnice przykryte sklepieniami odcinkowymi na łękach, z lunetami w partii pd., oraz wylewanym stropem betonowym. Na parterze stropy belkowe z podsufitką - oryginalne, na piętrze, w portyku i w ryzalicie strop Kleina. Więźba dachowa nowa stolcowo-kleszczowa ze ściankami kolankowymi. Dach pokryty dachówką karpiówką w koronkę. W piwnicach posadzka betonowa, na parterze i piętrze nowy parkiet klepkowy, w łazienkach płytki ceramiczne, w portyku i na schodach zewnętrznych lastriko. Główne schody w sieni drewniane trójbiegowe asymetryczne, szerokie z prostą balustradą listwową z zachowanymi dwoma narożnymi rzeźbionymi ornamentальnymi elementami. Schody boczne drewniane 2-biegowe powrotne z toczonymi tralkami i słupkami. Do piwnicy schody w ryzalicie betonowe, boczne drewniane dwubiegowe. W sieni dwie kolumny drewniane o gipsowych kapitelach i przyściennie filary o kapitelach drewnianych. W portyku kolumny z narzutu gipsowego położonego na pierwotne żeliwne kolumnienki. Fryz sztukatorski gipsowy na elewacjach.

Stolarka drzwiowa w większości nieoryginalna. Drzwi gł. nowe wiernie zrekonstruowane wg wzoru pierwotnego, dębowe 2-skrzydłowe, podwójne ramowo-płycinowe na zawiasach czopowych z oryginalnym szyldzikim i klamką. Podobne drzwi w elewacji wsch. i w ryzalicie. Drzwi wewnętrzne 1- i 2-skrzydłowe ramowo-płycinowe oraz płytowe, nowe. Pona skrzynkowe 2-dzielne, nowe.

Na planie wydłużonego prostokąta /ok. 1:3/ z małym ryzalitem w przyziemiu elewacji wsch. i kolumnowym gankiem w zach. - fasadzie. O dwóch traktach wzdłużnych przeciętych osiowo szeroką sienią, w części pn. trakty wtórnie oddzielone korytarzem. Rzut piwnic odzwierciedla w dużym stopniu pierwotny podział przyziemia. W części pd. parteru w trakcie przednim obecnie jest jedno długie pomieszczenie powstałe po skuciu poprzecznej ściany działowej. W trakcie tylnym dwa pomieszczenia oddzielone klatką schodową. W części pn. budynku wtórny podział pomieszczeń na małe pokoje. Piętro w większym stopniu przebudowane.

Bryła: 2-kondygnacyjny, regularny, przykryty dachem dwuspadowym, podpiwniczony prawie w całości: brak piwnic pod częścią pn. - dobudowaną w 1853 r., wyraźne dobudowanie piwnic pod częścią pd. Mały prostokątny ryzalit w przyziemiu w elewacji wsch. nieco przesunięty z osi. 4-kolumnowy portyk na osi fasady.

Elewacje rozwiązane analogicznie z dość bogatym detałem. Dekorowane regularnymi prostokątnymi boniami wyrobionymi w tynku. Wysoki cokół bez gzymsu, profilowany gzyms pod oknami parteru. Szeroki fryz o klasycznym motywie Anthemion dzieli kondygnacje. Wieńczy profilowany gzyms. Układ okien regularny, w parterze obramione profilowaną listwą, podobnie na piętrze, gdzie dodatkowo prosty profilowany gzyms nadokienny wsparty na wolnych między nim a oknem dekoracja sztukatorska palmetowa. Na osiach okien w ścianach

kolankowych małe okienka z żeliwnymi ażurowymi kratkami.

Instalacje: elektryczna, wodno-kanalizacyjna, c.o.

<p>14. Kubatura</p> <p>do gzymsu wieńczącego ok. 3586 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całkowita parteru i piętra ok. 760 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>mieszkalne - rezydencja</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>biura PGR na parterze i częściowo piętrze, mieszka- nie dyrektora na piętrze</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Po 1945 r. po przejęciu budynku przez nadzór państwowy postępujące z czasem niszczenie obiektu. Wybicie dodatkowych wejść w elewacji pd. i pn. Generalny remont na pocz. lat 70-tych. Wymiana stropu nad piętrem na Kleina, nowa więźba dachowa, nowa stolarka. Wprowadzenie korytarza międzytraktowego na parterze w części pn., zburzenie ściany działowej w części pd. Poszerzenie korytarza na piętrze w części pn., przebudowa części pd. na odrębne mieszkanie. Ścianki działowe na parterze. Wprowadzenie nowych instalacji. Remont elewacji wraz z rekonstrukcją dużych partii dekoracji sztukatorskich: obramień okiennych i fryzu anthemion. Rekonstrukcja drzwi głównych i balustrady tarasu /częściowa/. Dokumentacje budowlane i techniczne przechowywane w biurze kombinatu PGR. Także częściowe inwentaryzacje pomiarowe elewacji w archiwum PP PKZ w Poznaniu.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ogólnie po remoncie z początku lat 70-tych bardzo dobry. Pewne zawilgocenie fundamentów - podciąganie kapilarne, widoczne w niektórych pomieszczeniach piwnicznych ale także w partii cokołowej, zwłaszcza elewacji pn.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

por. karta zbiorcza oraz rubryka nr 18

22. Bibliografia

por. karta zbiorcza

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

por. karta zbiorcza

24. Uwagi różne

por. karta zbiorcza

25. Opracował

tekstmgr Karol Guttmejer luty 1989 r.
.....
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunkiK.Guttmejer 1986 r.
.....
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.K.Guttmejer lato 1985, wiosna 1986 r.
.....
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

- wkładka nr 1: plany parteru i piwnic, zdjęcia
- wkładka nr 2: zdjęcia
- wkładka nr 3: zdjęcia

1. Miejscowość

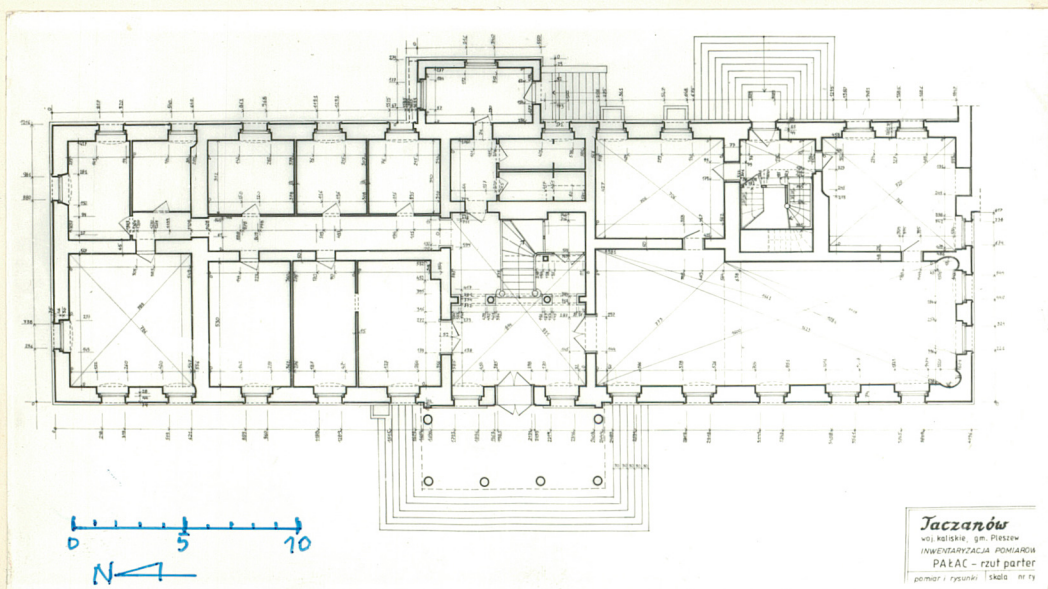
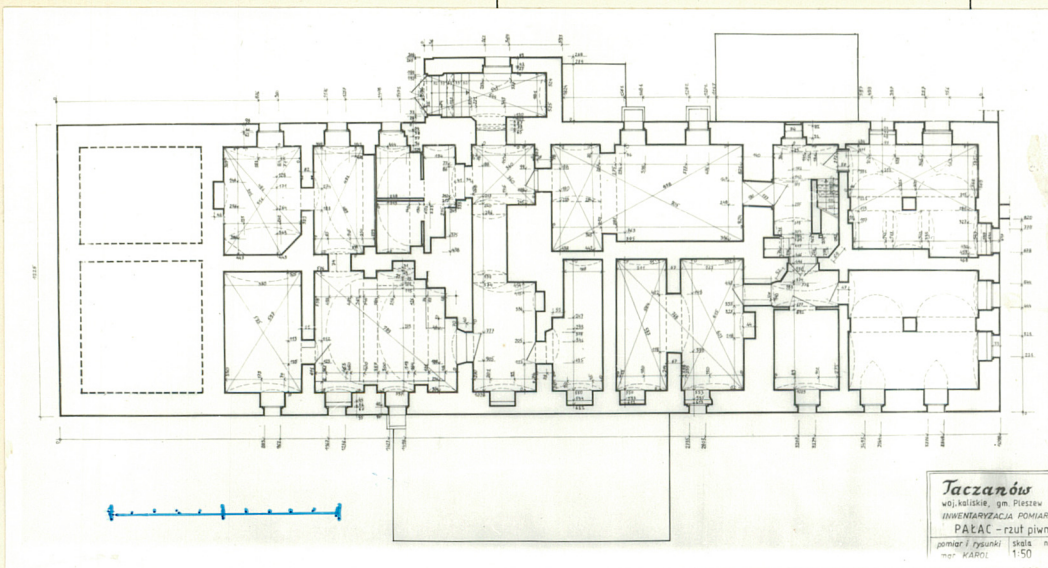
TACZANÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

pałac

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

plan piwnic i parteru, zdjęcia fotogr.

3.

1. fasada pałacu, 2. dekoracja sztukatorska fasady

wkładka nr 1. fot. 3. elew. E. pałacu

rewers wkładki 1.

4. elew. S. 5. elew. N., 6. ryzalit w elew. E.,
 7. fryz anthemion w elew. S. 8. hall i schody gł.
 9. zachowany fragment balustrady schodów gł.

wkładka nr 2.

10. boczne schody w części S. pałacu.
 11. poprzeczny korytarz w piwnicach pałacu,
 12. sklepienie w piwnicy N.-E.,
 13. fragment pomieszczenia w dobudowane S. parti
 piwnic pałacu.

Wkładkę założył: K. Guttmejer maj 24 1989
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

4.

5.

8.

7.

6.

9.

1. Miejscowość

TACZANÓW

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

pałac

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia fotogr.

10.

11.

12.

13.

Wkładkę założył: K. Guttmejer maj 1989
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83